

Partitū gener-
rationis subser-
uentiū brevis
enumeratio.

Vtendi appe-
titus generati-
onis organū
adfectus.

videtur unq̄ instituta fuisse. Prouidi uerò solertisq̄ rerum Opificis opera, quæ multis annorū millibus iam suffecerunt & perdurarūt, adhuc permānēt, mirabili quadam arte ab ipso inuēta, ut semper pro hominibus qui corrūpuntur noui succedant, perpetuāq̄ speciei conseruatio fiat. Homines namq̄ initio ita extruxit, ut unus quidem potissimū fœtus principij rationē expor- geret, alter autem id suscipiens fœtū enutriet & foueretq̄. Sic uiro organa, testes scilicet ipsos in didit, quæ præcipuum noui constituendi hominis principium efformarent, uasa illis adiungēs duplicia: alia quidem materiā ex qua hi aptè semen cōficerent apportantia, alia uerò iam conse- ctū in unū meatū, qui opportunē id in uterū projiciat, deducētia. Is enim mulieri dat, ut prin- cipitū hoc cōcipiat: deinde is quoq̄ uasis cōferitur, quorū beneficio genitura temporis successu enutriatur, ac præcipuo Naturæ miraculo in nouum hominem prodeat. Interim & testes uasaq̄ illorū functionibus seruientia uterus sibi uendicat, ut & mulier aliquā primarij principij ra- tionē fœtui adijciat. Quinetiā his omnibus non hominū duntaxat, sed & cæterorū animalū ge- nerationi famulantibus organis meras cōmiscendorū corporū libidines, & peculiarē quandā delectationis uim ad generationē rerum Opifex copulauit, ipsi uerò anime ea usura mirabilem quandam & indicibilem utendi appetitū quoq̄ elargiens. A quo usu animalia incitata & stimula- ta, etiā si stulta aut iuuenilia, aut ratione priuata prorsus fuerint, prouident tamē successione spe- ciei, haud secus q̄ si omnino essent prudentia. Quū enim Opifex haud ignoraret substantiā, ex qua instrumenta generationi subseruientia creauit, perfectam sapientiā neutiq̄ admittere illece- bram & uelut inelcationē, quam solam accipere poterāt, ad salutē conseruationemq̄ speciei is in didit, delectationē uehementissimā illarū partū usui adijciens. Atq̄ hinc illa in Timæo Plato- nis de generationis amore à rerū Opifice nobis ingenua differētis est sententia: Quocirca pu- dendorū naturæ in uiris insita uis inobediens ac imperiosa, & quasi animal nō exaudiet ratio- nem, furiosarū libidinū uiolentia, subijcere sibi cuncta conatur. Vulua quoq̄ & uterus in femi- nis parī ratione animal auidū generandi, si intempestiue diuq̄ a generando abstineat, a grē fert- morā, plurimumq̄ indignatur. Ut modò nihil dicā de amore, quo animalia suos prosequuntur fœtus: & temperiē à Natura mulieri priuatim cōcessa, ut nō solū utero adhuc cōtento fœtui ali- mentū subministraret, uerū natū quoq̄ suis mamillis tam sedulō & sollicitē enutriet. Quām uerò affābre hasperinde ac reliqua generationi subministrantia organa extructa sint, iam paulatim audietur es, quum cuiusq̄ organi situm, formam, substantiam, connexum, uasa, neruos, ortū, inuolucra, quibus integitur aut constat, ductus, actiones, usus, & eius generis reliqua, à uiro- rum organis statuens sermonis initium, prosequi pergam.

DE VIRO- RUM ORGANIS GENERATIO- ni subseruientibus. Caput XIII.

PRÆSENTIA organa primū uigesima figura, mox uigesima secunda & uigesima tertia absolutissimē exprimuntur, quemadmodum earum Index manifestō edocuit.

Quæstiones
ut controuer-
sæ in tracta-
tione de gene-
rationis orga-
nis obuiæ.

TRI semen primariū hominis effectiū esse principitū, medicis iuxta ac phi- losophis concessum est omnibus: mulierē uerò semen emittere, & effectiui principij partē præbere, Aristoteles & alij pleriq̄ inficiātur. Rursus nō mi- nus ambigitur, nunquid genitale semē duorū principiorū materialis et effe- ctui rationē subbeat, ut cū Diuo Hippocrate et Polybo Galenus existimat: an effectiui tantū, ut Aristotelis est opinio, qui licet principitū motionis mē- struo sanguini à semine inferri arbitrabatur, non tamē ex ipso, uelut ex ma- teria, animal formari putabat. His præter alias de feminis materia, & ipsius ab animalis parti- bus sedibusq̄ decisione, ac uasorū seminaliū ductū, forma, ortu, numero, insertione, præterea et acetabulorū in utero essentia, & sanguinis mēstrui natura, fœtusq̄ enutritio, inter primarios medicos & philosophos innumeras atq̄ penitus ex diametro contrarias dissensiones, accedit, quæ testium sit conformatio, & nunquid semen illi, ut Galenus annuit, generent: num uerò tan- tum planarum, quæ Græcis λῆαι uocantur, quasq̄ textrices suis telis appendent, uicem ex Pe- ripateticorum sententia gerant. Ut interim præteream mille de fœtus formatione, & quando masculus, quando femina producat, de fœtus ad parentes similitudine, ac signis, de optima animæ parte: num scilicet hæc calor semini innatus, alia uel substantia sit, aut alicunde missa, ac ali- quid prorsus incorporeū aut corporeū: & rursus si ita sit, num id cū homine, an prius cū omni- bus animis creet, unde id dimittatur, præterea mortale ne an immortale sit, eiusq̄ generis alias penē infinitas philosophorum medicorumq̄ differēcias, & quæ cælum terræ miscēt nomina à uarijs usurpata autoribus, ac diuersis pugnantibusq̄ partibus diuersimodē imposita, & denud

ab interpretibus miserē conuerſa. Ad eō sanē, ut ingentibus inde quaq̄ procellis fluctuans, uehementer ambigem, unde generationis in uiro or- no omine auspicer. Si enim meā cōmemoratorum dogmatū sententiā p- ter hoc quod sanctissimæ religionis nostræ fides nō nulla sibi priuatim u- ritō in dubiū uocari prohibet, hæcq̄ nostra ætas rerum capitibus potiū oblectatur, qui de seminarijs instrumentis incidet sermo, illis nondū tatem nō leuē pararet. Rursus si postpositis aliorū controuersijs, org- grediar, pleraq̄ illorū placitis repugnantia occurrent: quæ si exactiūs cō- manca inter ceptaq̄ reddet oratio. At quum alicunde inchoandū sit, nu- subijciatur: quam ubi ex dissectione uerā (qualem profectō descripturus ilico in procinctu erit, quid de quamplurimis dogmatibus citra prolixan- tationem sentiendum sit. In quibusdam autē quantumuis etiā sedulō Na- nihil quod tibi omni ex parte sanū uidebit, adinuenire poteris: nisi forte atq̄ decet iurans, tuo sensui derogare lubeat, rationēq̄ prorsus careas. At miraberis, omnes qui huiusmodi tractationē aggressi sunt, subinde igno- norū constructione, tot opinionū portēta inuexisse, omnesq̄ inter se quæ differētibus argumētis eosdē autores sua placita Andabatarū modo co- ex his sententiā fluctibus assequuta Anatome facilius euadas, generati- fabricā ordine explicabo. Testium itaq̄ in uiris situs nulli nō cōspicu- forū numerus, unde diduui & gemini appellatur: quamuis interdum un- res simul reperiantur, at id rariū q̄ nōnulli existimant, tertium testem tub- ex meliceridum, aut steatomatum, aut atheoromati numero in scorto r- Porro testium forma, substantia, tunica, & illorū functionibus subserui- rent singulis. Sunt igitur testes rotundi, sed paulo admodū oblongiores di: dein humiliori parte nōnihil obtusiores amplioresq̄, q̄ superioris de- admodū obscure: etiā si testes ouorū nomē à plerisq̄, & præcipue Arabib- na superficie nullū penitus sinū impressionem uel aut ineq̄ualitatē obtine- alba, lactea, molli, & sibi undecūq̄ simili ac cōtinua, nisi quod uenulis fra- quis tenuissimisq̄ oppleta sit, ob idq̄ rara cauernosaq̄, quemadmodū lie- deat. Atq̄ id parū alijs animaduersum est dissectionis professoribus, me- dissecandum testē uehementius cōprimere soleā. Neq̄ uiro- rum testes ullum- tem uel exigūt, præter eā quæ secundariō ipsis eiusmodi uenularū gratia- næ uasculā uel, quæ testitū substantiæ implicari dicebam, ortum ducant, se- dam. Testes pluribus tunicis seu inuolucris integitur: ac alijs quidem u- alijs autē priuatim singulos testes inuoluentibus. Ambos enim testes un- bus tunicis & seminarijs uasis, cutis ipsa & membrana, quæ carnosam i- ximus, perinde atq̄ uniuersum corpus, amplexant, & duo utrisq̄ testibu- uolucra: cutis quidē unū, quod reliqua corporis cute tenuius est, et uelut interstinguit, ac quibusdā serotū, quibusdā uerò (qui se Latini loqui e- cis uerò dicitur. Alterū autē cōmune inuolucrū mēbrana carnosā est cutis, longē q̄ in reliquo corpore tenuior, sed uenis frequentioribus inter- tenuitatē cutis & mēbrana aliud peculiaritē hīc, ut & in fronte ac penē fil- dem nullus inter ipsas interuenit adeps: nō aliter profectō q̄ si Natura ui- nuusq̄ uoluisse à cute & ea mēbrana obducere inuolucrū, à uiro- rumq̄ testib- bro omnē abesse pinguedinē. Nam & si membranarū quæ uenis arterijs xunt circa testes ad sit copia, nullus tamē, ut ferē in reliquo corpore esse so- Porro utrumq̄ testē priuatim inuoluentes tunica, amplitudine, confor- cē admodū uariāt. Vna enim, quæ & exterior est, testē cū suis uasis ad eā- peritonēi amplitudini cōmittunt, induit, ualida quidē, sed tenuis, uenisq̄ uenā arteriamq̄ seminales, ac dein uas semē à teste sursum ducens, ex perit- dine in inguinū regionē ipsūmq̄ scortū duci audies, illic peritonēū præfer- quod peritonēi pars processusq̄ merito censet, itaq̄ ab ipso peritonæo p- deduci pronasq̄ cernimus. Hoc inuolucrū seu tunica exteriori superfi- mēbrana cōtingit, fibris quibusdā mēbraneis illi cōnascit, adeo sanē frequē- aliā testitū tunicā cōstituere arbitratus fuim. uti etiā subinde in aquosis ra- spicimus. Ab his nāq̄ mēbraneis fibris tunica interdū conflāt, quā inter oppleta inuenimus. Ceterū quā dextri testis tunica sinistri testis cōtingit